

HEJRER OG RAAGER.

AF

SYLVESTER SAXTORPH.

Kører man med Jernbanen fra Hillerød til Frederiksværk, vil man et Øjeblik efter at have passeret Skævinge Station have en vidtstrakt Mose og en mindre Skov med Arresø i Baggrunden paa sin højre Haand. Ornithologer ville til Foraaret ikke for-gæves gøre en Tur til denne Skov og Mose; Skoven er St. Lyngbyskov, ad Landevejen 2 Mil fra Hillerød. Jeg har foretaget nogle faa Ture hertil, den første 12 Maj 1904. Før jeg naaede Skoven, iagttog jeg tydelig mange Hejrer (*Ardea cinerea*), der skiftevis fløj til og fra Arresø, og omtrent midt inde over Skoven kredsede stadig mange. I de friske, lysegrønne Træer vilde jeg næppe have bemærket Rederne, der næsten helt skjultes af Løvet, hvis jeg ikke stadig havde hørt en stærk »Banken«, næsten som Spætternes, og tillige fløj stadig de gamle Hejrer over Rederne; der var nemlig allerede paa denne Tid store Unger, der enten stod op i Rederne eller nogle endog ude paa Grene ved Siden af. Rederne var næsten alle (der var vel ca. 50 Stk.) anbragte i meget høje Bøgetræer og ude paa meget tynde Grene, saa de stadig svajede hid og did for Vinden; jeg fandt kun en Rede i en Eg og en i en Gran. Størrelsen af Rederne var paa-faldende forskellig, nogle var ikke stort større end gode Krage-reder, hvorimod andre var nok saa store som en Storkerede. Neden for hver Rede (der var højst 3 i hvert Træ) var der en cirkelrund Plet af Skarn, Fiskerester og døde Unger; disse sidste fandtes næsten neden for hver Rede. Uden at være særlig rolige var Hejrerne meget lidt sky; naar man bankede paa et Træ, fløj de højst hen til et andet eller blev maaske ogsaa staaende til-syneladende ligegyldige ved Reden. Rederne var alle anbragt saa godt, at det var umuligt at bestige nogen. Forældrene kom stadig flyvende med Føde til Ungerne, der skreg hæst og baskede med Vingerne hver Gang, der vankede noget; som oftest var det umuligt at se, hvad det var, der blev bragt dem; en Gang saa jeg dog tydelig en Aal sprælle i Næbbet paa en, og nedenfor Rederne laa Skeletter af Aborrer og Karudser. Det maa be-mærkes, at der dette Aar ingen Raager (*Corvus frugilegus*) var i St. Lyngby Skov.

16 April 1905 var jeg atter ved Hejrekolonien; der var nu fore-

gaaet en betydelig Forandring i den forløbne Tid. Hejrerne var nemlig begyndt at holde Flyttedag, som Følge af, at nogle Raager havde slaet sig ned imellem dem, thi de var nu begyndt at have Reder i nogle store Ege, der befandt sig et Stykke fra Bøgene; dog var vel de halve endnu imellem Raagerne paa deres gamle Plads. Rederne i Egene var ikke synderlig vanskelige at bestige, og jeg undersøgte da ogsaa flere. De gamle holdt sig yderst tappert paa Rederne; en fløj først, da jeg bankede paa Underlaget af Reden, til ikke ringe Rædsel for mig, der ikke havde ventet at finde nogen Fugl paa Reden, og min Ængstelse formindskedes ikke, da Fuglen stadig holdt sig svævende ikke mange Alen fra Reden, i hvilken der fandtes 5 Unger og et Æg. Der var stor Forskel paa Ungerne, den største vel 8 Dage gammel og paa Størrelse med en slagtefærdig Kylling. Ungerne troede aabenbart, at de skulde mades, da jeg rørte ved dem, for de rejste sig næsten helt op og strakte hæst hvæsende Næbbene hen imod mig; deres Ben var fuldstændig grønne og Øjnene fuldstændig farveløse, Kroppen var næsten helt nøgen, kun hist og her var der lange Uldtraade paa den. I Ægget, der laa tilbage, bankede Ungen stadig. I en anden Rede fandtes 4 helt friske Æg (fra den Rede fløj Hejren straks, da jeg begyndte at klatre op i Træet), i en tredie var der 5 stærkt rugede Æg. Æggenes Farve varierede en Del fra lyseblaa til grøn og næsten til hvid. Der var paa dette Tidspunkt kun 20 Raagereder i Bøgene og disse var alle anbragte saa højt oppe, at de var aldeles utilgængelige.

April 1907 havde Raagerne fuldstændig erobret Hejrerens Plads i Bøgene, og disse var alle flyttet til Egene. Raagerne var til Stede i et Antal af 250 à 300 Stykker, og i Modsætning til de ret fredelige Hejrer var der en Larm, man daarlig nok hører Magen til andre Steder end netop i en Raagekoloni. Hunnerne rugede overalt, og Kolonien strakte sig over et ikke lille Stykke af Skoven, da der højst var 6—8 Reder i hvert Træ; nogle gamle Hejrereder var ogsaa taget i Brug. Det er ret ejendommeligt, synes jeg, at Raagerne saaledes kan fortrænge Hejrerne et Stykke, uden dog helt at jage dem bort; med Glæde har jeg stadig set, at Hejrekolonien ikke paa nogen Maade formindskes; men der er da ogsaa omkring St. Lyngbyskov saa gode Betingelser for Hejrer, som man vist kun finder faa Steder, da der foruden Arresø er fuldt op af fiskerige Moser paa alle Sider; i

disse Moser ser man næsten ogsaa altid Hejrerne færdes, men her er de i Modsætning til ved Rederne meget sky, hvorfor de ogsaa heldigvis meget sjældent skydes; efter Beretninger fra Egnens Folk at dømme er Hejrerne da heller ikke synderlig forhadte paa Egnen.

FUGLELIV I SØBORG MOSE VED KØBENHAVN.

AF

NIELS CHRISTIANSEN.

Dersom man i Slutningen af Marts Maaned begiver sig fra Bispebjerg ad Landevejen ned mod Søborghus Kro, kan man fra Bakken, som ligger mellem de to nævnte Steder mod Nord-vest se ud over Størstedelen af Mosen, som dog paa den Aars-tid snarest tager sig ud som en Sø, med spredte Bevoksninger af fjorgamle Tagrør og Hængesækøer. Fuglelivet er paa denne Tid sparsomt, en 20 à 30 Svaner (*Cygnus olor*) har paa deres Fart mod Nord søgt Madro et Par Dage sammen med nogle større og mindre Flokke af Ænder, navnlig Hvinænder (*Clangula glaucion*), Taffelænder (*Fuligula ferina*), Stokænder (*Anas boscas*). Blishøns (*Fulica atra*) og enkelte Lappedykkere (*Podiceps griseigena*) have ogsaa indfundet sig. De to sidste Arter synes saa godt om Lokaliteterne, at nogle forblive der. Tag nu derud en 14 Dage eller 3 Uger efter, og Mosen har fuldstændig skiftet Karakter; thi nu ligner den virkelig en Mose, idet Vandet er formindsket med ca. 3 à 4 Fod, og Dækket er saaledes borttaget for store Marker af sortbrune Rørstubbe, halvraadent Siv og Smaaholme, alt gennemkrydset af Kanaler paa langs og tværs. Vandet er gennem en Sluse i Dæmningen mod Søborghus ledet bort og videre gennem et System af Kanaler, havnende inde i vore By søer. De ovennævnte Fugle have alt længe opholdt sig i deres Hjemstavn mod Nord, og nye Arter have taget Mosen i Besiddelse. Af Knubsvanen findes kun 2 Par ynglende, et Par i hver sin Ende af Mosen; dog flere Par forsøge at tilvinge sig Yngleplads der, men blive efter kortere eller længere Ophold fordrevne af de to gamle Svanepar, og saaledes har Forholdet været i mange Aar. Blishøns vrirle nu overalt i Mosen, tilligemed Lappedykkere samt enkelte Par af den toppede Lappe-